

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Rutiner för arbete mot diskriminering och kränkande
behandling Förskolan

Det **du** gör spelar roll!

Innehåll

Vision och grundsyn	2
KMS deklARATION	2
Förskolans personal - Ansvar och förhållningssätt	2
Ansvarig för revidering	3
Unika situationer kräver olika former av verktyg	3
Delaktighet/Förankring	3
Till dig som barn	4
Till dig som förälder	4
Förskolans rektor har ordet	5
Utvärdering/uppföljning	5
Undersöka risker och hinder	5
Analysera	6
Mål/åtgärder för läsåret 2019-2020	7
Främjande arbete	8
Upptäcka och förebygga	8
Rutiner för akuta åtgärder	9
Definitioner	10
Vad lagar och styrdokument säger	12

Vision

”Att ge varje barn/elev rötter och vingar för framtiden”

”Kullaviks Montessoriskola ska ge varje barn möjlighet att i en trygg och stimulerande miljö utvecklas till en kreativ, självständig och tänkande människa som finner glädje i att utveckla kunskap, kompetens & förmågor”

Grundsyn i värdegrundssarbetet på KMS Skola/Förskola

Uppdraget att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är en del av förskolans värdegrundsuppdrag. För att nå målen krävs att alla parter är väl medvetna om denna handlingsplan och agerar därefter. Den som väljer att inte se, eller ser men inget gör, är medskyldig till kränkningen. Allt du gör för att stoppa en kränkning har betydelse. Ju snabbare du reagerar och agerar desto större effekt har också din insats.

Vårt budskap är att **“DET DU GÖR SPELAR ROLL”**

KMS deklARATIONEN

På FN-dagen synliggör vi vår egen deklARATION:

“Jag vill vara en människa som kan se fördelarna med att vi alla är olika och ändå så lika. Jag vill vara en människa som visar respekt för allas egenart. Jag vill vara en människa som har visioner, uthållighet, mod, fantasi och god vilja till att arbeta för ett bra liv för mig själv och mina medmänniskor. Jag vill vara en människa som hindrar att rädsla och maktbegär växer sig starka inom mig och på jorden. Jag vill vara en människa som stödjer människor och organisationer som arbetar för fred, rättvisa och förtroende i världen.”

Förskolans personal - Ansvar och förhållningssätt

På vår förskola främjas alla människors lika värde, individens frihet och integritet, jämställdhet, inte bara utifrån olika könsmönster utan också individers olikheter, behov av bekräftelse, utrymme och utveckling. Likabehandling främjas så att inget barn eller vuxen blir diskriminerad, trakasserad eller utsatt för kränkande behandling i någon form.

All personal har

- ansvar för alla barn och deras välbefinnande på förskolan
- skyldighet att vara uppmärksam på vad som sker under förskoledagen
- skyldighet att motverka diskriminering, trakasserier och kränkningar
- skyldighet att följa handlingsplanen

Ansvariga för revidering av planen

Planen revideras varje vår (barn och föräldrar) och/eller höst (förskolans personal). Nästa revidering sker i september 2020.

Förskolans rektor är ytterst ansvarig för upprättande av och allt arbete kring planen.

Unika situationer kräver olika former av verktyg

Alla situationer där diskriminering, trakasserier och kränkningar förekommer är unika, beroende på vilka som är inblandade och hur situationen ser ut. Därför passar inte alltid samma metod eller arbetssätt. Denna handlingsplan är ett stöd i processen kring ett ärende samt lyfter fram några viktiga generella åtgärder som alltid ska beaktas.

Gemensamt för alla trakasserier och kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. Ett barn som berättar, eller visar tecken på att hen känner sig kränkt, ledsen, arg, sårad eller skadad ska alltid tas på allvar. Individens subjektiva upplevelse är en viktig utgångspunkt i definitionen av kränkande behandling. Det är inte handlingen i sig som kan definieras som kränkande utan om en handling upplevs som kränkande av den som utsätts. Det bestäms av situationen - vem som kränker, var, när och varför samt hur den som blir utsatt reagerar.

Delaktighet/förankring

Barnens delaktighet

Barnen i åldrarna 3-5 år får genom samtal och intervjuer uttrycka vad de anser om trivsel, trygghet, relationer, inflytande och delaktighet, lek och lärande, etc.

Samtalen dokumenteras och blir ett underlag i både utvecklingssamtal och kartläggning.

Vi arbetar med "Bry sig om regler" ;

Att dela med sig, att hjälpa varandra, att lyssna på varandra, att säga snälla saker och att få vara med. Utifrån dessa ramar pågår ständiga diskussioner i samlingar, i konflikter, vid rutiner, i det vardagliga arbetet i verksamheten. För att tydliggöra och för att alla barn ska ha en chans att uttrycka vad de känner och upplever används olika verktyg, drama, rita och måla utifrån en händelse, en känsla, ett dilemma, etc. Detta ökar barnens perspektiv och förståelse för andras känslor och upplevelser. Barnens tankar och funderingar tas tillvara vid varje möjlighet, t ex i samlingar, teman, beslut om inköp, utveckling av både inre och yttre miljö.

Personalens delaktighet

Under läsåret har vi en stående punkt på möten/konferenser som handlar om alla enheternas delaktighet i arbete med likabehandling. All personal på KMS har skyldighet att aktivt ta ansvar för och främja likabehandlingsarbetet så att inget barn eller vuxen blir

diskriminerad, trakasserad eller utsatt för kränkande behandling i någon form.
Utvärdering, resultat och analys av årets främjande och förebyggande arbete på konferenserna i juni och augusti.
APT – genomgång av planen/påminnelser – under året.
Barn/elevkonferenser varje vecka.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Sker via enkäter både på helheten (information, normer och värden, trygghet och omsorg, utveckling och lärande, inflytande, behov-anpassningar och förutsättningar) och specifika aktiviteter såsom övergångar mellan enheter.
Resultatet 18/19 hade ett medelvärde runt 8,5, maxvärdet var 10.

Alla ska veta planens innehåll och var den finns.

Till dig som barn

Alla barn ska känna sig trygga och tycka att det är roligt att gå till och vara på förskolan.
Vi vill att du ska känna

- att både vuxna och barn ser och vill vara med dig,
- att du är viktig för både kompisar/vuxna och för förskolan,
- att du får leka med det som intresserar dig och tycker är kul,
- att du får lära dig en massa spännande saker som intresserar dig
- att du kan ha roligt och skratta mycket
- att du blir lyssnad på och kan lyssna på andra
- att du kan och får uttrycka dina tankar och känslor
- att du får vara den du är!

Om du upplever att något inte känns bra, prata med dina föräldrar och/eller med oss på förskolan, så att vi kan hjälpa dig.

Detta gäller också dig som känner någon som inte blir bra behandlad, berätta för dina föräldrar och/eller oss på förskolan, så vi kan hjälpa dessa barn att må bättre.

Detta gäller även dig som känner att du inte är snäll mot vissa kompisar, prata med dina föräldrar och/eller oss på förskolan så kan vi hjälpa dig att hitta ett bra sätt att vara en schysst kompis.

Till dig som förälder

Vårt uppdrag är att varje individ blir sedd utifrån sina unika behov och förutsättningar vilket stärker deras självkänsla, egenansvar och utvecklar det sociala ansvaret till goda samhällsmedborgare. Förskolan ska bygg på likvärdighet, autenticitet, tydlighet och närvaro.

Om du misstänker att ditt barn eller något annat barn utsätts för kränkande behandling vill vi att du kontaktar ditt barns pedagoger. Du kan även kontakta förskolans rektor.

Om du misstänker att något barn eller ditt eget barn utsätter andra barn för kränkande behandling, så måste du göra något åt det. Vi råder dig som förälder att göra helt klart för ditt eget barn att du inte accepterar och ser mycket allvarligt på sådant beteende och att du

kontaktar förskolans pedagoger eller rektor.

Både den som blir utsatt för kränkningar och den som kränker behöver stöd.

Förskolans rektor har ordet

Jag vill verka för en förskola där struktur, omsorg, tillhörighet, delaktighet, kreativitet, flexibilitet och möjligheter ligger till grund för utveckling och lärande.

Alla, barn som vuxna, ska känna sig sedda, bekräftade och ha möjlighet till goda relationer. Alla har en viktig uppgift att fylla, är en del av kugghjulet, barn som vuxen. Det ska finnas en nolltolerans för diskriminering och kränkande behandling. Det är alltid barnens egna upplevelser som ska vara utgångspunkt för vårt arbete.

Arbetet med aktiva åtgärder ska bedrivas i fyra steg - utifrån de sju diskrimineringsgrunderna

Undersöka risker och hinder för diskriminering/kränkande behandling - inklusive trakasserier och sexuella trakasserier, bestraffning eller andra hinder för ett barns lika rättigheter och möjligheter.

Analysera orsakerna till de risker och hinder som upptäckts.

Åtgärda - bestämma, formulera och genomföra åtgärder för att förebygga diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter.

Utvärdera och följa upp arbetet.

Arbetet ska genomföras och dokumenteras löpande.

Utvärdering/Uppföljning av åtgärderna för läsåret 2018-19

Utvärdering av föregående års mål är gjord i "Plan mot diskriminering och kränkande behandling 2018-2019 utvärdering".

Undersöka risker och hinder

Utifrån analysen av föregående års utvecklingsområden, enkätundersökningar, samtal med barnen blev det synligt att förskolan ska fortsätta med det främjande arbetet mot diskriminering och kränkande behandling utifrån nedanstående områden.

- **Kommunikation** - utveckla barns förmåga att uttrycka tankar, känslor och beov..
- **Integritet** - ge varje barn förutsättningar att utveckla och känna trygghet i sin identitet och om rätten till både sin kroppsliga och personliga integritet.

På lilla Bärbacken, yngre-barnsenheten så har man under flera år arbetat med barns trygghet, samspel och konflikter utifrån olika förutsättningar. Dels har de kompetensutvecklat sig inom anknytningsteorin, inom beteendeproblem i förskolan med utgångspunkt på de förutsättningar som barnen möter i sin miljö och pedagogers förhållningssätt. De har också lärt sig kring de yngre barnens förutsättningar och behov, bl a tittat på basbehoven och bestämt med föräldrarnas goda minne att barn sover middag tills de själva vaknar. Personalen har också deltagit i ett projekt för en stressfri och känslomart förskola, för att barnen ska lära sig att känna igen sina känslor och kunna sätta ord på dem, att kunna uttrycka sina behov och att lyssna på och tala inför andra. En amerikansk forskare vid namn Matthew D Lieberman som är verksam vid UCLA i USA menar i en av sina forskningsrapporter att *både negativa och positiva känslor dämpas om man sätter ord på dem*. (Lieberman är professor och chef Social Cognitive Neuroscience lab vid UCLAs institution för psykologi, psykiatri och biobehaviorism.)

Analysen är att trygghet, empati och harmoni har ökat i barngruppen. Med ökad medvetenhet för barns olika behov, olika sätt att reagera och agera, kan personalen möta med större förståelse när barnen är i affekt. Arbetet har hjälpt både barn och vuxna att bli medvetna om olika känslor och tankar kring detta.

På **stora Bärbacken, 3-5-åringar** så har man under flera år arbetat med värdegrunden utifrån ett olika men lika perspektiv där utgångspunkten var tecken i barngruppen på att utesluta om någon var annorlunda. De har kompetensutvecklat sig inom detta med hjälp av Rädda Barnens material olika men lika, Kanin och igelkott utifrån barnkonventionen och arbetat med delaktighet och inflytande, beteendeproblem i förskolan och sist men inte minst, pilotprojektet en stressfri och känslomart förskola.

Resultat och analys av flera års fokus på värdegrundsarbetet både utifrån utvecklingsområde och likabehandlingsplanen så har barnen fått tillgång till en trygghet i att både äga och uttrycka sina tankar, känslor och behov utifrån sitt unika uttryck.

Både barn och föräldrar är trygga. Det ser vi tydligt i våra utvärderingar och även genom den harmoni och positiva stämning som råder bland barnen.

Det är ett ständigt pågående och långsiktigt arbete att utveckla barns förmåga att känna igen och göra skillnad på känslor utifrån lust och behov, och att kunna sätta ord på tankar och känslor och därmed bli tydligare i sin kommunikation.

Analysera

Det är viktigt att vara medveten om kommunikationen och barnens integritet i vardagen, i olika sammanhang. Inte bara lyfta det på planerade samlingar utan ha ett förhållningssätt som verkar för närvaro, bekräftelse, respekt, intresse och förståelse för de olika individerna och deras tankar, känslor och behov.

Det främjande arbetet behöver stärkas genom olika verktyg inom integritetsarbetet vilket finns kopplat till ämnet värdegrund, som löper som en röd tråd genom hela förskolans årshjul och genom vårt utvecklingsområde med språk och kommunikation på båda enheterna.

Övergripande mål för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling

Områden som berörs av insatserna är:

- Könsidentitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

Mål/åtgärder för läsåret 2019-2020

Plan/struktur av det övergripande främjande värdegrundsarbetet

Mål

Utveckla och systematisera det främjande värdegrundsarbetet för att motverka diskriminering och kränkningar mellan barn genom att...

Insats/åtgärd

Tillsammans med representanter från de olika avdelningarna, specialpedagog och ledning skapa tillfällen/möten under vårterminen att diskutera ramar och strukturer för det systematiska värdegrundsarbetet som påbörjades och lades in i förskolans nya årshjul 2018/2019.

[Årshjul - Normer och Värden/Värdegrunden](#)

Datum när det ska vara klart

Arbetet ska vara klart september 2020.

Plan/struktur av det integritetsfrämjande arbetet

Mål

Utveckla och systematisera det främjande värdegrundsarbetet för att *“ge varje barn förutsättningar att utveckla sin identitet och känna trygghet i den samt medvetenhet om rätten till sin kroppsliga och personliga integritet.” Lpfö18*

Insats/åtgärd

Tillsammans med representanter från de olika avdelningarna, specialpedagog och ledning skapa tillfällen/möten under vårterminen att diskutera ramar och strukturer för arbetet med barns integritet som påbörjades och lades in i förskolans nya årshjul 2018/2019.

[Årshjul - Barns Integritet/Värdegrunden](#)

Datum när det ska vara klart

Arbetet ska vara klart september 2020.

Det systematiska främjande arbetet

Gemensamhetsskapande aktiviteter under året

- Åldersblandade avdelningar och hallplaceringar
- Coachansvariga pedagoger
- Faddrar till nya barn i gruppen
- Pedagogerna bestämmer gruppindelningar.
- Bestämda platser i samlingar och vid matbord
- Skogsutflykt avdelningsvis - bryta lekstrukturer
- Idrott i blandade åldersgrupper (3 och 4-åringar)
- Idrott för Humlorna, 5-åringarna från alla avd. (gruppförberedande inför f-klass)
- Samling en gång i veckan för alla Humlor (gruppförberedande inför f-klass)
- Övergång/inskolning till F-2 för Humlorna
- Faddrar i åk 1 för 5-åringar i förskolan under vårterminen inför start i förskoleklass på ht.
- Traditioner där våra 5-åringar medverkar med grundskolans elever
- Lekförmiddag vt. för våra 5-åringar och deras faddrar i årskurs 1.
- Inskolning till fritids för Humlorna slutet av vt
- Övergång/inskolning för 3-åringarna till stora Bärbacken
- Gemensamma traditioner såsom, FN, Nobel, Rocka sockor,
- Pepparkaksbak med föräldrar per avdelning
- Julpyssel - avdelningsövergripande aktivitet med föräldrar
- Julfest - ålders- och avdelningsövergripande aktivitet med föräldrar i Gläntan
- Semle-Drop-in - aktivitet med föräldrar
- Valborgsfirande med hela KMS
- No Litter day - hela KMS medverkar
- Sommarfest - avdelningsövergripande aktivitet med föräldrar

Det systematiska arbetet att upptäcka och förebygga

Vuxnas förhållningssätt påverkar barns förståelse och respekt för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle och därför är vuxna viktiga som förebilder.

Pedagogerna/vuxna har en handlingsberedskap för att reagera och agera när de får syn på samtal och handlingar som är diskriminerande eller kränkande.

- Bry-sig-om regler/Livskunskap
- Upprättande av årets Må-Bra-regler inne och ute - ansvar Humlorna
- [Integritets Övningar - Förskolebrevet](#)
- [Medkänslans Pedagogik](#)
- [Kanin och igelkott](#)

- EQ-lekar
- BO-möten (BarnOmsorg) med representanter från förskola och skolbarnomsorg, där frågor som t ex den gemensamma miljö och diskriminering/kränkande behandling avhandlas.
- Barnråd - (ska upprättas igen)
- Barnintervjuer/utvärderingar
- Utvecklingssamtal
- Enkäter föräldrar/personal

Tidig upptäckt

Pedagoger, barnsamtal och regelbundna elevkonferenser och handledningar med specialpedagog bidrar till tidig upptäckt, åtgärder och ev handlingsplan.

Rutiner för akuta åtgärder

När förskolan får kännedom om bråk, slag, bitningar, elaka ord, etc ska samtal hållas med samtliga inblandade så snart som möjligt, samma dag eller senast dagen efter. Berörd pedagog utför samtalen och dokumenterar. Samtala en och en med de inblandade så att alla vågar uttrycka vad som hänt och vid behov samtal i grupp och även där ska var och en få berätta vad som hänt utan att någon annan avbryter, förutom pedagogen som kan ställa följdfrågor.

Det kan vara lämpligt att de som varit med får "spela upp" vad som hände.

Det är av vikt att pedagogen får en så allsidig belysning som möjligt.

Vårdnadshavare till inblandade informeras alltid av berörd pedagog. Skicka ett SMS till förälder, där de ombeds att ringa upp/kontakta berörd pedagog. Information/Dokumentation lämnas till coachansvarig pedagog. Coachansvariga kan vid behov ta över ärendet. Uppföljningssamtal sker vid behov inom en vecka!

Om kränkningen inte upphör kallas berörda föräldrar till samtal och en ev handlingsplan upprättas.

Dokumentation lämnas till specialpedagog/

Elevhälsoteamet (specialpedagog och rektor) gör en bedömning om eventuell anmälan till annan myndighet.

Arbetsgång :

1. Berörd pedagog/vuxen har samtal med var och en av de inblandade.
2. Berörd pedagog/vuxen har samtal med samtliga inblandade i grupp.
3. Vårdnadshavare till inblandade informeras alltid, **inga andra namn nämns förutom vårdnadshavares barns namn enligt given sekretess.**
4. Berörd pedagog/vuxen dokumenterar och informerar gruppansvarig.
5. Coach/gruppansvarig tar vid behov över ärendet.
6. Uppföljningssamtal inom en vecka med alla och/eller en och en.

7. Alla steg dokumenteras av berörd pedagog och eller coach/gruppansvarig.
8. Om kränkningen inte upphör kallar rektor berörda föräldrar till samtal och en ev handlingsplan upprättas.
9. Där vi kan påvisa att det är en medveten kränkning, diskriminering eller trakasseri så ska det fyllas i en "Anmälan om kränkning..." som finns på Driven. Detta gör vi för att föra statistik över och för att kunna se alla händelser i ett större perspektiv. Skolchefen gör en sammanfattning och analys av varje termins kränkningar och redovisar detta till styrelsen för skolan.

Personalbarn/personalförälder

När personalbarn tas upp på konferenser och i andra elevvårdande ärenden lämnar den som är både pedagog och förälder till barnet rummet. Vidare är ambitionen att den andra föräldern som ej arbetar på skolan primärt kommer eller är med på samtal.

Kränkning personal mot elev

All personal har skyldighet att kontakta rektor som vidtar åtgärder om någon ur personalen kränker, diskriminerar eller trakasserar barn.

Definitioner

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker ett barns värdighet. Gemensamt är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. De kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska, återkommande och utföras av och drabba såväl vuxna som barn. Kränkningar är ett uttryck för makt och förtryck och kan ha sin grund i felaktiga värderingar avseende kön, socioekonomisk bakgrund, etnicitet, sexuell läggning och funktionsnedsättning. Kränkande behandling kan äga rum i alla miljöer – när som helst. En viktig utgångspunkt är att den som upplever att hen blivit kränkt alltid måste tas på allvar. Både förskolepersonal och barn kan göra sig skyldiga till kränkande behandling.

Kränkningarna kan vara:

Fysiska - t.ex. att bli utsatt för slag och/eller knuffar,

Verbala - t.ex. att bli hotad och/eller hånad

Psykosociala - t.ex. att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning, blickar

Text eller bilder - t.ex. klotter, brev och lappar

Diskriminering

är en handling eller social struktur som utestänger eller kränker en person. Den behöver inte vara medveten eller aktiv. Ett barn får inte missgynnas genom särbehandling på grund av någon av de sju diskrimineringsgrunderna;

- kön
- ålder
- funktionshinder
- etnisk tillhörighet

- religion eller annan trosuppfattning
- könsöverskridande identitet
- sexuell läggning

Det finns **sex former av diskriminering**;

- direkt diskriminering
- indirekt diskriminering
- bristande tillgänglighet
- trakasserier
- sexuella trakasserier
- instruktioner att diskriminera

Direkt diskriminering är när ett barn missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation. Missgynnandet ska ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Om en händelse är diskriminering beror på den enskilda situationen.

Indirekt diskriminering är när det finns en regel eller rutin som verkar neutral men särskilt missgynnar ett barn på ett sätt utifrån diskrimineringsgrunderna. Då kan regeln vara diskriminerande, trots att det är samma regel som tillämpas för alla. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, kan förskolan indirekt diskriminera de barn som på grund av religiösa skäl eller på grund av allergi behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet är när ett barn med funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte skapar lika möjligheter för deltagande.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker ett barns/persons värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Trakasserier kan till exempel vara att ge uttryck för förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar, med koppling till diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier innebär att trakasserierna är av sexuell natur. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

Instruktioner att diskriminera är när någon ger en order eller instruerar någon som är i beroendeställning, till exempel ett barn/vuxen att diskriminera någon annan.

Mobbning är när en eller flera personer upprepade gånger under en längre tid utsätter en eller flera personer för medvetna destruktiva handlingar och/eller uteslutning.

Förtydligande av definition:

- Upprepade gånger betyder: att mobbningen sker flera gånger under en viss tid. Enstaka tillfällen är inte mobbning.
- En längre tid betyder att det måste äga rum under en tidsperiod som är längre än t ex en dag. Det ska vara en kontinuerlig handling riktat mot en specifik person.

Repressalier

Personal får inte utsätta ett barn för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att vårdnadshavare har anmält förskolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Bifogade tillsägelser

Förbudet att utsätta barn för kränkande behandling gäller naturligtvis inte tillrättavisningar, som är befogade för att upprätthålla ordning och god miljö, även om barn kan uppleva tillrättavisningar som kränkande.

Vad lagar och styrdokument säger

Skollagen (SFS 2010:800)

6 kap. 6 §

Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett **målinriktat arbete** för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

6 kap. 7 §

Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att **förebygga och förhindra** att barn och elever utsätts för **kränkande behandling**.

6 kap. 8 §

Huvudmannen ska se till att det varje år **upprättas en plan** med en översikt över de åtgärder som behövs för **att förebygga och förhindra kränkande behandling** av barn och elever.

Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Förordning (2006:1083)

2 § En plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen (2010:800) ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Förordning (2016:1011)

6 kap. 9 §

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling.

6 kap. 10 §

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

6 kap. 11 §

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för repressalier på grund av att barnet eller eleven medverkat i en utredning enligt detta kapitel eller anmält eller påtalat att någon handlat i strid med bestämmelserna i kapitlet.

Diskrimineringslagen (2008:567)

Skolan ska enligt diskrimineringslagen arbeta med aktiva åtgärder. Aktiva åtgärder är ett förebyggande och främjande arbete för att inom en verksamhet motverka diskriminering och på annat sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund.

2 kap. 5 §

Den som bedriver verksamhet som avses i skollagen (2010:800) eller annan utbildningsverksamhet (utbildningsanordnare) får inte diskriminera något barn eller någon elev, ... Anställda och uppdragstagare i verksamheten ska likställas med utbildningsanordnaren när de handlar inom ramen för anställningen eller uppdraget. *Lag (2014:958).*

2 kap. 7 §

Om en utbildningsanordnare får kännedom om att ett barn, en elev ... anser sig i samband med verksamheten ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier, är utbildningsanordnaren skyldig att utreda omständigheterna kring de uppgivna trakasserierna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra trakasserier i framtiden.

3 kap. 1 §

Aktiva åtgärder är ett förebyggande och främjande arbete för att inom en verksamhet motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. *Lag (2016:828).*

3 kap. 2 §

Arbetet med **aktiva åtgärder** innebär att bedriva **ett förebyggande och främjande arbete** genom att

1. undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten,
2. analysera orsaker till upptäckta risker och hinder,

3. vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas, och
4. följa upp och utvärdera arbetet enligt 1-3. Lag (2016:828).

3 kap. 3 §

Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande.

Åtgärder ska tidsplaneras och genomföras så snart som möjligt. Lag (2016:828).

3 kap. 16 §

Utbildningsanordnaren ska inom ramen för sin verksamhet bedriva ett arbete med **aktiva åtgärder** på det sätt som anges i 2 och 3 §§. Lag (2016:828).

3 kap. 18 §

Utbildningsanordnaren ska ha riktlinjer och rutiner för verksamheten i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.

Utbildningsanordnaren ska följa upp och utvärdera de riktlinjer och rutiner som finns enligt första stycket. Lag (2016:828).

Förskolans Läroplan Lpfö18

Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsned sättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.

Utbildningen ska genomföras i demokratiska former och lägga grunden till ett växande intresse och ansvar hos barnen för att aktivt delta i samhället och för en hållbar utveckling – såväl ekonomisk och social som miljömässig. Både ett långsiktigt och globalt framtidsperspektiv ska synliggöras i utbildningen.

Förskolan ska spegla de värden och rättigheter som uttrycks i FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Utbildningen ska därför utgå från vad som bedöms vara barnets bästa, att barn har rätt till delaktighet och inflytande och att barnen ska få kännedom om sina rättigheter.